

og som Tinget i sin Helhed stod fast og bestemt paa og ikke vilde give ringeste Smule Afkald paa, var det den Ret, Kommunerne hidtil have haft. Jeg vil haabe, at Højreregeringer ville tage Lære heraf for Fremtiden, saaledes at de ville kunne indse, at naar de ønske at berøve Befolkningen en Ret, som den hidtil har siddet inde med, kan den ikke komme frem ad Lovgivningens Vej. Først da Regering og Landsting gave efter paa dette Punkt, aabnedes der Mulighed for at naa til det Forlig, vi nu i Dag ved vor Afstemning skulle besegle.

Naar nogen vil spørge mig, om jeg er tilfreds med denne Lov, kan jeg dertil svare baade ja og nej. Under de foreliggende Omstændigheder tror jeg, at vi alle kunne være tilfredse med det opnaaede Resultat. Derfor kan jeg svare ja. Men vil man ellers se paa Loven som en Skolelov, er der ingen Grund til at være særlig tilfreds. Det var jo i Aarhundredets Begyndelse, at vi fik den forrige Skolelov. Vi staa nu ved Aarhundredets Slutning, og det vilde derfor være ret naturligt, om man nu kunde være naaet til en Skolelov, som stod noget længere fremme end den, vi nu skulle til at vedtage. Det er, navnlig naar vi se hen til vore Nabolande, til Norge, Tyskland, Sverige, saaledes, at vi maa indrømme, hvor sørgeligt det end er, at vi staa langt tilbage, naar vi sammenligne vor Folkeskole med de nævnte Landes. Man bringer der betydelig større Ofre for Folkeskolen, end vi gøre herhjemme. Naar vi derfor vedtage denne Lov, mener jeg ikke, at vi saa have Ret til at sige: Nu hører Kampen for en Skolereform op. Jeg vil i ethvert Tilfælde paa Socialdemokratiets Vegne udtale, at efter at vi nu have stemt for denne Lov, tage vi trøstigt fat paa den næste Opgave, som maa være at faa gennemført en Skolereform, saaledes at vi kunne komme paa Højde med vore Nabolande og helst, om det var muligt, lidt over dem. Med disse Ord skal jeg tillade mig at foreslaa de foreliggende Forslag til Vedtagelse.

N. J. Larsen: Det gør mig meget ondt, at det nu endelig tilvejebragte Resultat af de mange og langvarige Forhandlinger om en ny Skolelov ikke er blevet et saadant, at jeg ser mig i Stand til at stemme for det. Jeg havde, efter alt hvad der er gaaet forud, ikke ventet, at jeg skulde komme i en saadan Stilling over for det foreliggende Spørgsmaal. Jeg troede med Sikkerhed at turde forudsætte,

at den ærede Ordfører, der fra dette Tings Side har haft Ledelsen af denne Sag i sin Haand, vilde have ledet den saaledes, at Udfaldet ikke var blevet et afgørende Nederlag for Folketinget paa et væsentligt Hovedpunkt. Jeg sigter herved til det saa meget omstridte Spørgsmaal om de kommunale Raads Medbestemmelsesret i Henseende til Skolelærerembedernes Besættelse. Under de forudgaaende Forhandlinger har det jo fra alle Sider her i Salen uden for Højre atter og atter været gjort gældende, at det var en uundgaaelig Betingelse for at komme til en ny Skolelov, at Kommunerens Ret blev hævdet, at denne Ret blev bragt til fuld Klarhed. Fra det første Aar, Skolelovsforslaget forelaa for Tinget, og lige indtil de sidste Dage har man hørt dette Punkt blive fremhævet med Bestemthed og Styrke. Ser man nu paa Resultatet, er det jo dette — det lader sig ikke benægte — at Kommunerens Ret aldeles ikke er bleven hævdet, ikke i mindste Maade, eller med andre Ord, at man fra dette Tings Side har ladet det Krav ligge, som man fra først af med saa stærkt Eftertryk har fremsat. Da vi i forrige Samling havde Skoleloven til 1ste Behandling blev det ganske særlig gjort gældende fra Flertallets Side her i Salen, at man absolut, naar en ny Skolelov skulde tænkes gennemført, maatte have Kommunerens Ret klargjort og anerkendt over for Kaldelsesmyndighedernes stadige Forsøg paa at indskrænke den. Jeg skal mindé om, at det under nævnte 1ste Behandling, som paabegyndtes den 21de December 1897, blev fremhævet fra Flertallets Side, at „Regeringen havde paa dette Omraade gjort sig skyldig i en umaadelig Række af Overgreb“, og idet man kastede Blikket tilbage i Fortiden, opriskede man en Del Udtalelser af den Politiker, som i sin Tid væsentlig bidrog til, at der blev tillagt Kommunerne Indflydelse paa Lærerembedernes Besættelse, nemlig J. A. Hansen, — Udtalelser, faldne i Samlingen 1862—63, og som bl. a. gik ud paa, at „enhver Mand, som ser Sagen rigtigt, bør hævde og forsvare“ Befolkningens Ret i Henhold til Loven af 8de Marts 1856, § 9; „man bør i denne Henseende være aarvaagen.“ Og til disse Erindringer fra Fortiden blev der fra Flertallets Side knyttet følgende Udtalelse: „Det vilde dog være en Ydmygelse, om vi nu skulde gaa hen og kapitulere og give en Skolelov, i hvilken man indførte en Kaldelsesmaade, som ikke paa det bestemteste fastslog den Opfattelse af Loven af 8de Marts 1856 § 9, som altid